

AYDIN İLİNİN İDARİ COĞRAFYA ANALİZİ

Administrative Geography Analysis of Aydın Province

Zeki KODAY*

Ferdi AKBAŞ**

Öz

Ege Bölgesi'nin Asıl Ege Bölümü sınırları içerisinde yer almakta olan Aydın ilinin, orta ve batı kesiminde verimli ovalar bulunmakta ve il kuzey ve güneyi dağlarla çevrili Büyük Menderes Havzası üzerinde yer almaktadır. Aydın'ın doğusunda Denizli, batısında Ege Denizi, kuzeyinde İzmir ve Manisa, güneyinde ise Muğla illeri bulunmaktadır. Aydın ili, 8116 km²lik yüzölçümü ile alan bakımından ülkemizin orta büyüklükteki illeri arasında yer almaktadır. İlin en büyük yüzölçümüne sahip ilçesini 1064 km² Söke oluştururken, Buharkent 124 km²lik yüzölçümü ile ilin en küçük ilçesi konumundadır. Aydın ilinde, 1 il merkezi, 16 ilçe merkezi, 488 köy idari alanı bulunmaktaydı. Ancak 6360 sayılı kanunun 3. Maddesinde yapılan değişikliğe bağlı olarak Aydın ilindeki 488 köy yerleşmesi kırsal mahalleye dönüştürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Aydın, köy, idari coğrafya, nüfus

Abstract

Aydın province, which is located within the original boundaries of Aegean Region, has fertile plains in the central and western parts of the province and it is on Büyük Menderes basin surrounded by mountains on the north and south sides of the city. Denizli is on the east, Aegean Sea is on the west, İzmir and Manisa is on the north and Muğla is on the south side of Aydın. Aydın is one of the medium-sized provinces of our country with an area of 8116 km². The largest district of the city is Söke with a surface area of 1064 km², whereas the smallest district of the province is Buharkent with a surface area of 124 km². In Aydın province, there is one city center, 16 district centers and 488 village administrative areas. However, these 488 villages have been turned into rural districts in accordance with the changes made in the 3rd Article of Law No. 6360.

Keywords: Aydın, village, administrative geography, population.

* Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, zkoday@atauni.edu.tr.

** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, ferdi.akbas@atauni.edu.tr.

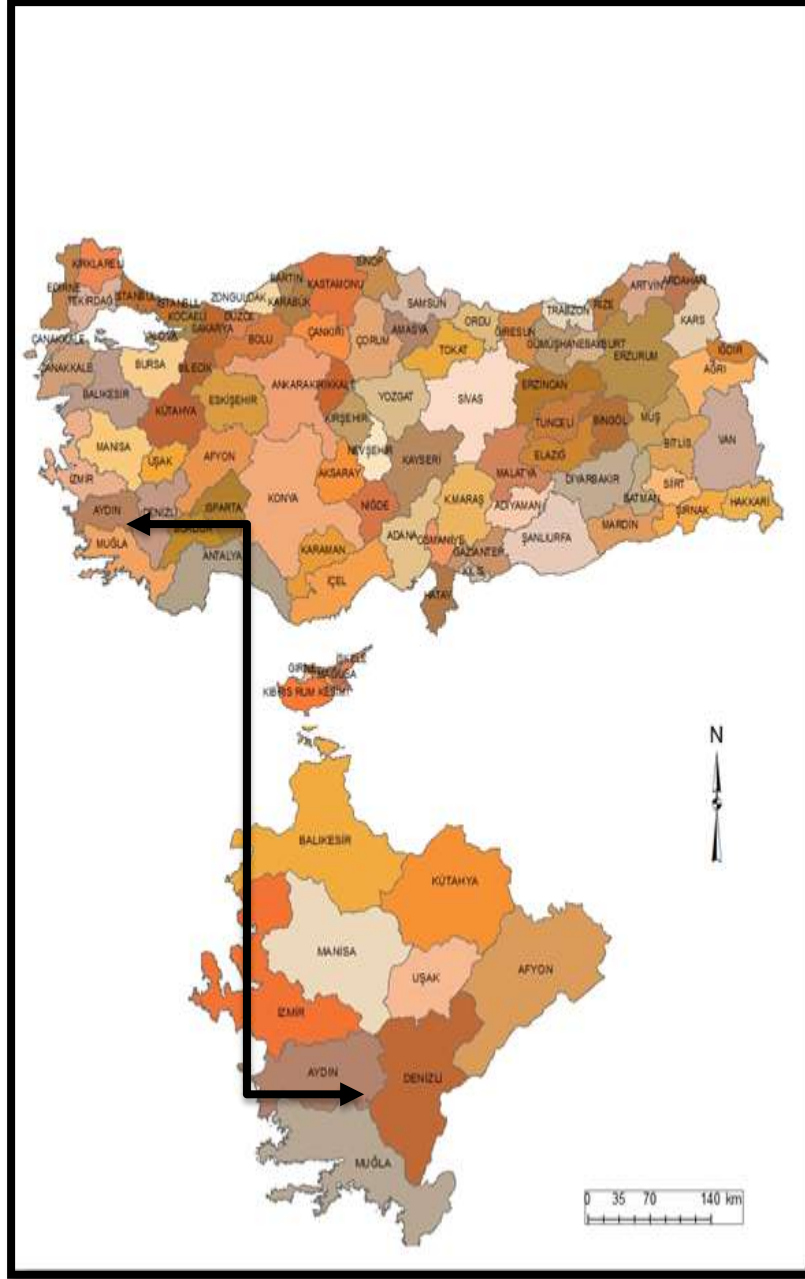
GİRİŞ

1. Aydın İlinin Coğrafi Konumu, Sınırları ve Başlıca Coğrafi Özellikleri

Aydın ili, Ege Bölgesi'nin Asıl Ege Bölümü sınırları içerisinde yer almaktadır. Aydın ilinin, orta ve batı kesiminde verimli ovalar bulunmakta ilin kuzey ve güneyi dağlarla çevrili Büyük Menderes Havzası üzerinde kurulmuştur. Aydın'ın doğusunda Denizli, batısında Ege Denizi, kuzeyinde İzmir ve Manisa, güneyinde ise Muğla illeri bulunmaktadır (Harita 1). Araştırma sahası 8116 km² yüzölçümü ile ülkemiz illeri arasında büyüklük bakımından 40. sırada yer almaktadır. Aydın ili, Ege Bölgesi'nin Ege Bölümü'nün orta kısımlarında yer almaktadır Yeryüzü şekilleri açısından il alanının % 63,4'ünü dağlar, % 21'ini ovalar, % 15,6'sını platolar oluşturmaktadır (Uğur, 2003: 42).

Aydın'da dağlar kuzey ve güney kütleleri olmak üzere ikiye ayrılır. İlk bölüm olan kuzey dağlık kütlesi Aydın Dağları adıyla anılır. Düzenli kıvrımlarla Büyük ve Küçük Menderese çöküntü alanlarını ayıran Aydın Dağları üzerinde küçük düzlükler görülür. Eğimin fazla olması nedeniyle yer yer parçalanmış olan etek kesimlerinde tepelik alanlar bulunmaktadır. İkinci bölüm olan güney dağlık kütlesi ise Torosların uzantısı biçiminde olup, Mentеше Dağlık alanının bir bölümüdür. İlin en yüksek noktası, 2830 metre yükseltiye sahip olan Baba Dağı'dır. İldeki diğer önemli yükseltiler arasında Akdağ (2300 m.), Madran Dağı (1792 m.), Karıncalı Dağ (1703 m.) ve Beşparmak Dağı (1367 m.) sayılabilir. Yeryüzü şekilleri açısından dağlardan sonra ikinci önemli grubu oluşturan ovalar il alanının % 21'ini oluşturmaktadır. Bu ovalar genellikle Büyük Menderes dolaylarına yayılmıştır. İlde platolar da geniş alan kaplamaktadır. Platolar il alanının % 15,6'sını oluşturmaktadır. Aydın'ın en önemli platosu adını ilin kuzeyinde bulunan tarihi "Tralles Kenti Harabeleri"nden alan Tralles Yaylasıdır (Kalkınma Bankası Aydın Raporu 2000: 5-6).

Aydın ilinin de içinde yer aldığı Menderes Masifi Ege Bölgesi'nin dünya literatürüne geçmiş kristalen bir kütesidir (Ardos: 1985: 15). Araştırma sahasının genel jeolojik yapısı Paleozoik, Mesozoik, Tersiyer ve Kuvaternerin muhtelif devrelerine ait formasyonlar oluşturmaktadır. Paleozoik yaşlı formasyonlar yörenin en eski arazisini teşkil etmektedir. Mesozoik arazisi yörede çok az yer kaplamaktadır. Bu yörede Mesozoik umumiyetle komprehansiv seri halindedir. Çalışma sahasında Tersiyer arazisine ait geniş aflörmanlar vardır. Bilhassa Neojen arazisi, bu yörede geniş sahalara yayılmaktadır. Araştırma sahasındaki en yeni formasyonları Kuvaterner unsurları temsil etmektedir. Litolojik bakımdan Kuvaterner formasyonları çok çeşitli şekiller halindedir. Ayrıca teşekkül zamanları itibariyle Pliosen'e kadar inenleri olduğu gibi, bugün oluşan çok yeni depolar da mevcuttur (Göney, 1975: 8-23).

Harita 1. Aydın İli Lokasyon Haritası

Büyük Menderes Bölgesinde yer alan Aydın İli ana çizgileriyle Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Aydın ili, yazın tropikal, kışın ise kutbi hava kütlelerinin etki sahası içerisindedir (Göney, 1975: 68). Aydın Meteoroloji İşleri Müdürlüğü'nün verilerine uzun yıllık (1950-2014) yıllık ortalama sıcaklık 17,7 °C'dir. Yıllık ortalama yağış miktarı ise 618,4 mm'dir. İklim ve Bitki Örtüsü Akdeniz ikliminin hâkim olduğu il'de yazlar sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer. Büyük Menderes vadisi, diğer Ege ovaları gibi batıda denize doğru açılan bir oluk biçimindedir. Bu yüzden denizin ıltıcı etkisi ve yağış getiren rüzgârlar iç kısımlara kadar kolaylıkla girer. Kuzey rüzgârları sebebiyle Akdeniz bölgesine göre daha serindir (Meteoroloji İşleri 2. Bölge Genel Müdürlüğü Verileri, 2014, s. 1). Çalışma sahasında yağışlar yarı-kurak Akdeniz iklimine uygun olarak mevsimlere göre farklı bir dağılım göstermektedir. Yörede en yağışlı dönemi kış, en kurak dönemi ise yağışın oldukça az olduğu yaz dönemi oluşturmaktadır.

Tarihin en eski zamanlarından bu yana büyük medeniyetlere sahne olan bu yörede, insan ayağının basmadığı bir yer ve elinin değmediği bir alan düşünmek güçtür. Aydın ilinde iklim şartları bitki örtüsünün gelişmesine imkân vermektedir. Yörede tabii bitki örtüsü ovalardan dağlara doğru muhtelif kademeler halindedir. Takriben 500-600 metreye kadar olan yamaçlarda, sert yapraklı bitkiler hâkimdir. Maki ve garig ismi verilen bu bitki formasyonuna dâhil nebatlar, genellikle kış mevsiminde de yapraklarını dökmeyizler. Zira maki yayıldığı bölgede kışlar nispeten ılık geçmektedir. Deniz kıyısından iç kısımlara doğru gidildikçe maki formasyonuna dâhil ağaçlardan çoğu kaybolmaktadır. Yörede maki kuşağının üstünde genellikle 500-600 metreden itibaren 2000 metreye kadar, Akdeniz bölgesinin iğne yapraklı ağaçları mevcuttur. Bu kuşak dâhilinde ortalama 800-1000 metre Kızılçam ağaçları yaygındır. Bu tali kuşağın üzerinde takriben 1000 ile 1600-1700 metreler arasında Karaçam hâkimiyet kazanmaktadır (Göney, 1975: 219-222). İklim, toprak, topografya ve diğer şartların elverişliliği; Araştırma sahasında ziraatın, hatta ziraat dayanan medeniyetlerin çok erkenden doğması ve gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bugün de Aydın ilinde yaşayan insanların önemli bir kısmı doğrudan doğruya ya da vasıtalı olarak ziraatla hayatını kazanmaktadır. Yetiştirilen mahsullerdeki çeşitlilik; yöre ziraatının başlıca coğrafi karakterlerinden biridir. Sıcak, mutedil ve soğuk iklim kuşaklarında ziraatı yapılan mahsullerden pek çoğu yörede yetişmektedir. Bunlar yörenin birçok kesiminde yan yan yetiştirilebildiği gibi, birbirinin arasında ya da bir sene birinin öteki sene diğerinin ziraatı yapılmakta ve mahsul alınmaktadır (Göney: 1975: 394-395). İlin, yüzölçümünün yaklaşık % 50'sini zeytin ve meyvelik alanlar kaplamaktadır. Çalışma alanı, ülkemiz genelinde zeytin, incir, kestane üretiminde birinci sırada pamuk üretiminde Adana'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Araştırma alanının yaklaşık % 67'sini dağlık alanlar oluşturmaktadır. Bu durum araştırma sahasını önemli bir orman ürünleri üretim alanına dönüştürmüştür (Aydın Çevre Durum Raporu, 2011: 15). Çalışma sahasının en önemli akarsuyu Büyük Menderes Nehri'dir. Bunun yanında Çine Çayı, Akçay ve Dandalas Çayları da bulunmaktadır. Araştırma sahasında akarsuların yanında irili ufaklı birçok göl bulunmaktadır. İl sınırları içerisindeki en önemli göl, bir bölümü Muğla ili sınırları içinde kalan Bafa Gölü'dür. Bunun dışında Karina, Avşar, Yatır Gölleri ve Kemer Bara Gölü de çalışma sahasında görülen diğer göllerdir.

1. İdari Coğrafya Özellikleri

Aydın ili, 8116 km² yüzölçümü ile ülkemizin orta büyüklükte illeri arasında yer almaktadır. İlin en büyük yüzölçümüne sahip ilçesini 1064 km² Söke oluştururken, Buharkent 124 km² ilin en küçük ilçesi durumundadır (Tablo 1). Aydın ilinde en büyük ilçe (Söke) en küçük ilçenin (Buharkent) 8 katından daha fazla bir büyüklüğe sahiptir. Buradan il idari bölünüşü yapılırken ilçeler arasında yüzölçümü bakımından büyük farklar oluştuğu anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Aydın İli İlçe Yüzölçümleri, Nüfus ve Nüfus Yoğunlukları (2014).

İlçenin Adı	Yüzölçümü	Nüfusu	Nüfus Yoğunluğu (km ² / kişi)
BOZDOĞAN	859	34576	40
BUHARKENT	124	12458	100
ÇİNE	820	50585	62
DİDİM	424	73385	173
EFELE (İl Merkezi)	624	270835	434
GERMENCİK	394	43256	108
İNCİRLİOVA	188	46132	245
KARACASU	727	19536	27
KARPUZLU	286	11603	41
KOÇARLI	455	23859	52
KÖŞK	187	27005	144
KUŞADASI	265	101619	383
KUYUCAK	544	27505	51
NAZİLLİ	691	149816	217
SÖKE	1.064	115936	109
SULTANHİSAR	220	20910	95
YENİPAZAR	244	12963	53
Toplam	8116	1041979	128

Kaynak: Yerel.Net, TÜİK, Hgk, Aydın Valiliği, Aydın Büyükşehir Belediyesi verilerinden yararlanılmıştır.

2014 adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre Aydın ili toplam nüfusu 1.041.979 kişidir. Çalışma sahasındaki en kalabalık ilçeler Efeler (270835), Nazilli (149816), Söke (115936) ve Kuşadası (101619) iken, Karpuzlu (11603), Yenipazar (12963) ve Buharkent (12458) en az nüfusa sahip ilçeleri oluşturmaktadır.

Araştırma sahasının 2014 yılı nüfus yoğunluğu km^2 'ye 128 kişidir. İlçelere göre nüfus yoğunluğu Efeler, Didim, Germencik, İncirliova, Köşk, Kuşadası, Nazilli, Söke ilçeleri 2014 yılı Türkiye ortalamasının (km^2 'ye 101 kişi) üzerindedir. Yoğunluk bakımından Efeler ilçesi birinci sırada yer alırken, onu Kuşadası, İncirliova, Nazilli, Didim ilçeleri izlemektedir. En az yoğunluğa sahip ilçeleri ise Karacasu, Karpuzlu, Bozdoğan, Koçarlı, Yenipazar oluşturmaktadır.

Tablo 2. Aydın ve Komşu İllerin Yüzölçümü, Nüfus ve Nüfus Yoğunlukları.

İller	Yüzölçümü (km^2)	Nüfusu	Nüfus Yoğunluğu ($\text{km}^2/\text{kişi}$)
Aydın	8116	1.041.979	128
Manisa	13339	1.367.905	102
Denizli	12134	978.700	81
Muğla	12654	894.509	71
İzmir	11891	4.113.072	346

Kaynak: TÜİK ve Harita Genel Komutanlığı Verileri (2014).

Aydın ili, komşu illere göre yüz ölçüm bakımından 5. sırada, nüfus bakımından ise 3. sırada yer almaktadır (Tablo 2).

Nüfus yoğunlukları dikkate alındığında km^2 'ye 346 kişi ile 1. sırada bulunan İzmir'in ardından Aydın ilinin km^2 'ye 128 kişi ile 2.sırada yer aldığı görülmektedir. Araştırma sahasını 102 kişi ile Manisa izlemektedir. İzmir'in yüzölçümünün diğer illere nazaran küçük olması ve nüfusunun da fazla olması nüfus yoğunluğunun fazla olmasına neden olmuştur.

Diğer komşu iller incelendiğinde; Muğla ve Denizli'nin yüz ölçümlerinin birbirine yakın olduğu, Manisa'nın ise en fazla yüz ölçüm değerine sahip olduğu görülmektedir. Nüfus bakımından ise İzmir'in ardından Manisa 2.sırada bulunmaktadır (Tablo 2).

2014 yılı adrese dayalı nüfus sayım sonuçlarına göre Aydın ili toplam nüfusu 1.041.979 iken, köy nüfusu 238068'dir. Aydın ilinde yerleşim merkezlerine göre nüfus dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Aydın ilinde köyden mahalleye dönüşen yerleşmelerin il ve ilçe Merkezine Olan Uzaklıkları ve Nüfus Miktarları (2014).

İlçesi	Mahallenin Adı	İl Merkezine Uzaklığı	İlçe Merkezine Uzaklığı	Nüfusu
Bozdoğan	AKSEKİ	102 km	28 km	367
Bozdoğan	AKYAKA	102 km	28 km	166
Bozdoğan	ALAMUT	63 km	17 km	1242
Bozdoğan	ALHİSAR	96 km	20 km	265
Bozdoğan	ALTINTAŞ	83 km	7 km	1234
Bozdoğan	AMASYA	94 km	18 km	570
Bozdoğan	ASMAKÖY	99 km	23 km	435
Bozdoğan	BAŞALAN	121 km	45 km	726
Bozdoğan	ÇAMLIDERE	92 km	16 km	875
Bozdoğan	DÜMEN	92 km	16 km	265
Bozdoğan	DUTAĞAÇ	111 km	25 km	458
Bozdoğan	GÜNEYKÖY	60 km	30 km	458
Bozdoğan	GÜNEYYAKA	121 km	45 km	259
Bozdoğan	GÜRE	101 km	25 km	199
Bozdoğan	GÜVENİR	106 km	30 km	213
Bozdoğan	HAYDERE	91 km	10 km	1591
Bozdoğan	HIŞIMLAR	111 km	35 km	326
Bozdoğan	KAKKALAN	78 km	2 km	434
Bozdoğan	KAMIŞLAR	80 km	4 km	498
Bozdoğan	KARAAHMETLER	91 km	15 km	314
Bozdoğan	KAVAKLI	65 km	11 km	530
Bozdoğan	KAZANDERE	89 km	13 km	504
Bozdoğan	KEMER	104 km	28 km	182

Bozdoğan	KILAVUZLAR	67 km	9 km	646
Bozdoğan	KIZILCA	91 km	25 km	721
Bozdoğan	KIZILTEPE	116 km	40 km	240
Bozdoğan	KONAKLI	111 km	35 km	355
Bozdoğan	KÖRTEKE	116 km	40 km	437
Bozdoğan	KOYUNCULAR	85 km	9 km	783
Bozdoğan	OLUKBAŞI	101 km	25 km	837
Bozdoğan	ÖRENCİK	111 km	35 km	544
Bozdoğan	ÖRENTAHT	103 km	27 km	695
Bozdoğan	ÖRMEPINAR	96 km	20 km	381
Bozdoğan	ÖRTÜLÜ	116 km	40 km	576
Bozdoğan	OSMANIYE	89 km	13 km	88
Bozdoğan	PINARLI	70 km	7 km	580
Bozdoğan	SEKİ	94 km	18 km	467
Bozdoğan	SIRMA	92 km	16 km	936
Bozdoğan	TÜTÜNCÜLER	114 km	38 km	311
Bozdoğan	YAKAKÖY	83 km	7 km	682
Bozdoğan	YENİCE	104 km	28 km	251
Bozdoğan	YENİKÖY	63 km	13 km	194
Bozdoğan	YEŞİLÇAM	96 km	20 km	332
Bozdoğan	ZİYARETLİ	78 km	2 km	979
Buharkent	ERİCEK	102 km	17 km	262
Buharkent	FESLEK	76 km	9 km	815
Buharkent	GELENBE	91 km	6 km	472
Buharkent	GÜNDOĞAN	102 km	17 km	122
Buharkent	KIZILDERE	96 km	11 km	638
Buharkent	MURATDAĞI	92 km	7 km	53

Buharkent	ORTAKÇI	22 km	5 km	1418
Buharkent	SAVCILLI	88 km	3 km	498
Çine	AKDAM	50 km	12 km	81
Çine	ALABAYIR	58 km	20 km	628
Çine	ALTINABAT	57 km	19 km	323
Çine	ALTINOVA	27 km	11 km	320
Çine	BAĞLARBAŞI	34 km	19 km	134
Çine	BAHÇEARASI	18 km	22 km	576
Çine	BEDİRLER	20 km	23 km	95
Çine	BEREKET	36 km	25 km	349
Çine	BÖLÜNTÜ	54 km	16 km	288
Çine	BUCAKKÖY	28 km	10 km	217
Çine	ÇALTI	33 km	5 km	1077
Çine	CAMIZAĞILI	52 km	14 km	546
Çine	ÇATAK	50 km	12 km	229
Çine	ÇÖĞÜRLÜK	41 km	19 km	272
Çine	CUMALI	29 km	10 km	557
Çine	DERELİ	52 km	14 km	117
Çine	DOĞANYURT	47 km	9 km	507
Çine	DORUMLAR	24 km	14 km	221
Çine	DÜTLÜOLUK	43 km	5 km	388
Çine	ELDERESİ	54 km	16 km	429
Çine	ESENTEPE	49 km	11 km	245
Çine	ESKİÇİNE	46 km	8 km	740
Çine	EVCİLER	39 km	1 km	2417
Çine	GÖKYAKA	52 km	19 km	728
Çine	HACIPAŞALAR	68 km	30 km	365

Çine	HALLAÇLAR	21 km	17 km	311
Çine	HASANLAR	61 km	21 km	118
Çine	İBRAHİMKAVAĞI	56 km	18 km	510
Çine	KABALAR	62 km	24 km	283
Çine	KABATAŞ	48 km	10 km	475
Çine	KADILAR	63 km	25 km	177
Çine	KAHRAMAN	40 km	2 km	1129
Çine	KARAHAYIT	43 km	5 km	289
Çine	KARAKOLLAR	39 km	3 km	1706
Çine	KARANFILLER	33 km	19 km	90
Çine	KARGI	50 km	12 km	402
Çine	KASAR	37 km	24 km	341
Çine	KAVŞIT	48 km	10 km	538
Çine	KIRAZDERESİ	60 km	27 km	142
Çine	KIRKIŞIK	48 km	10 km	213
Çine	KIRSAKALLAR	53 km	15 km	341
Çine	KIZILGÜNEY	43 km	15 km	74
Çine	KURUKÖY	46 km	8 km	841
Çine	MUTAFLAR	41 km	3 km	1153
Çine	OVACIK	48 km	10 km	583
Çine	ÖZEREN	26 km	12 km	121
Çine	SAĞLIK	66 km	28 km	182
Çine	SARAÇLAR	53 km	20 km	543
Çine	SARIKÖY	58 km	20 km	173
Çine	SARNIÇKÖY	45 km	9 km	254
Çine	SEFERLER	64 km	26 km	800
Çine	SOĞUKOLUK	58 km	20 km	543

Çine	SÖĞÜTCÜK	64 km	18 km	128
Çine	SUBAŞI	45 km	17 km	248
Çine	TAŞOLUK	21 km	26 km	63
Çine	TATARMEMİŞLER	50 km	12 km	316
Çine	TEPEKÖY	39 km	11 km	178
Çine	TOPÇAM	68 km	30 km	751
Çine	UMURKÖY	51 km	13 km	674
Çine	ÜNLÜCE	41 km	8 km	173
Çine	YAĞCILAR	43 km	5 km	306
Çine	YENİKÖY	48 km	10 km	635
Çine	YEŞİLKÖY	57 km	19 km	177
Çine	YOLBOYU	34 km	5 km	628
Çine	YÜRÜKLER	48 km	15 km	180
Didim	AKKÖY	93 km	17 km	1086
Didim	BALAT	86 km	21 km	1073
Didim	BATIKÖY	83 km	24 km	176
Didim	DENİZKÖY	110 km	10 km	963
Didim	YALIKÖY	97 km	7 km	2003
Germencik	ABDURRAHMANLAR	29 km	7 km	177
Germencik	ALANGÜLLÜ	23 km	6 km	158
Germencik	BALATÇIK	35 km	10 km	537
Germencik	BOZKÖY	35 km	12 km	1108
Germencik	ÇAMKÖY	35 km	13 km	1108
Germencik	ÇARIKLAR	40 km	24 km	450
Germencik	DAĞKARAAĞAÇ	28 km	2 km	221
Germencik	DAĞYENİ	46 km	22 km	911
Germencik	DAMPINAR	40 km	16 km	351

Germencik	DEREKÖY	33 km	11 km	58
Germencik	GÜMÜŞKÖY	36 km	13 km	213
Germencik	GÜMÜŞYENİKÖY	30 km	8 km	248
Germencik	HABİBLER	42 km	18 km	200
Germencik	KARAAĞAÇLI	30 km	6 km	388
Germencik	KIZILCAGEDİK	25 km	13 km	106
Germencik	KIZILCAPINAR	21 km	4 km	686
Germencik	MEŞELİ	35 km	20 km	523
Germencik	MORALI	34 km	9 km	494
Germencik	NAİPLİ	33 km	11 km	82
Germencik	NEŞETİYE	30 km	6 km	2097
Germencik	ÖMERBEYLİ	19 km	6 km	775
Germencik	REİSKÖY	25 km	4 km	438
Germencik	SELATİN	35 km	18 km	448
Germencik	TEKİN	30 km	14 km	255
Germencik	TURANLAR	27 km	4 km	1086
Germencik	ÜZÜMLÜ	29 km	6 km	636
Germencik	UZUNKUM	35 km	13 km	148
İncirliova	AKÇEŞME	17 km	7 km	331
İncirliova	ARPA DERE	27 km	17 km	509
İncirliova	ARZULAR	20 km	10 km	295
İncirliova	BEYKÖY	18 km	24 km	462
İncirliova	DEREAĞZI	14 km	4 km	642
İncirliova	EĞREK	25 km	15 km	492
İncirliova	ERBEYLİ	15 km	5 km	1142
İncirliova	GERENKOVA	11 km	1 km	2000
İncirliova	HACIALİOBASI	12 km	2 km	1001

İncirliova	HAMİTLER	18 km	8 km	14
İncirliova	İKİZDERE	19 km	9 km	306
İncirliova	İSAFAKILAR	32 km	22 km	383
İncirliova	KARABAĞ	14 km	4 km	395
İncirliova	KARAGÖZLER	26 km	16 km	283
İncirliova	KÖPRÜOVA	25 km	15 km	148
İncirliova	OSMANBÜKÜ	7 km	6 km	1023
İncirliova	PALAMUT	26 km	16 km	603
İncirliova	SANDIKLI	9 km	1 km	1839
İncirliova	SINIRTEKE	15 km	5 km	1122
İncirliova	ŞİRİNDERE	22 km	12 km	241
İncirliova	YAZIDERE	15 km	5 km	466
Karacasu	ALEMLER	97 km	7 km	911
Karacasu	AŞAĞIGÖRLE	119 km	29 km	245
Karacasu	ATAKÖY	105 km	15 km	1207
Karacasu	BAHÇEKÖY	105 km	15 km	211
Karacasu	BİNGEÇ	108 km	18 km	99
Karacasu	ÇAMARASI	107 km	17 km	131
Karacasu	ÇAMKÖY	102 km	12 km	471
Karacasu	DEDELER	103 km	13 km	122
Karacasu	DEREKÖY	84 km	6 km	241
Karacasu	DİKMEN	113 km	23 km	330
Karacasu	ESENÇAY	80 km	10 km	702
Karacasu	GÖRLE	116 km	26 km	381
Karacasu	GÜZELBEYLİ	102 km	12 km	322
Karacasu	GÜZELKÖY	86 km	4 km	107
Karacasu	HACIHIDIRLAR	100 km	10 km	123

Karacasu	IŞIKLAR	107 km	17 km	520
Karacasu	KARABAĞLAR	125 km	35 km	76
Karacasu	KARACAÖREN	87 km	13 km	487
Karacasu	NARGEDİK	112 km	22 km	180
Karacasu	PALAMUTÇUK	107 km	17 km	540
Karacasu	TEKELİLER	115 km	25 km	286
Karacasu	TEPECİK	115 km	25 km	257
Karacasu	YAYKIN	111 km	21 km	702
Karacasu	YAZIR	94 km	4 km	507
Karacasu	YENİKÖY	115 km	25 km	168
Karacasu	YEŞİLKÖY	114 km	24 km	102
Karacasu	YEŞİLYURT	105 km	15 km	101
Karacasu	YOLALTI	112 km	22 km	227
Karacasu	YOLÜSTÜ	108 km	18 km	263
Karpuzlu	ABAK	60 km	8 km	483
Karpuzlu	AKÇAABAT	67 km	11 km	492
Karpuzlu	ÇOBANISA	65 km	7 km	705
Karpuzlu	CUMALAR	65 km	7 km	195
Karpuzlu	EKTİRLİ	55 km	6 km	391
Karpuzlu	GÖLCÜK	60 km	3 km	716
Karpuzlu	GÜNEYKÖY	56 km	9 km	228
Karpuzlu	HATİPKİŞLASI	66 km	7 km	665
Karpuzlu	IŞIKLAR	70 km	8 km	168
Karpuzlu	KOĞUK	62 km	1 km	511
Karpuzlu	MERİÇLER	74 km	17 km	320
Karpuzlu	MUTLUCA	67 km	12 km	113
Karpuzlu	ÖMERLER	64 km	8 km	447

Karpuzlu	OVAPINARI	65 km	5 km	512
Karpuzlu	ŞENKÖY	68 km	7 km	223
Karpuzlu	TEKELER	69 km	9 km	2055
Karpuzlu	ULUKONAK	50 km	5 km	710
Karpuzlu	UMCULAR	70 km	12 km	345
Karpuzlu	YAHŞILAR	70 km	9 km	544
Koçarlı	AKMESCİT	59 km	35 km	374
Koçarlı	BAĞCILAR	37 km	13 km	606
Koçarlı	BİRCİ	36 km	12 km	230
Koçarlı	BOĞAZIÇI	39 km	15 km	217
Koçarlı	BOYDERE	36 km	12 km	192
Koçarlı	BÜYÜKDERE	23 km	1 km	501
Koçarlı	ÇAKIRBEYLİ	12 km	14 km	501
Koçarlı	ÇAKMAR	29 km	5 km	337
Koçarlı	ÇALLI	44 km	20 km	533
Koçarlı	ÇEŞMEKÖY	51 km	27 km	254
Koçarlı	CİNCİN	34 km	10 km	855
Koçarlı	ÇULHALAR	32 km	8 km	541
Koçarlı	DEDEKÖY	30 km	6 km	702
Koçarlı	DEREKÖY	60 km	36 km	169
Koçarlı	ESENTEPE	66 km	22 km	856
Koçarlı	EVSEKLER	38 km	14 km	496
Koçarlı	GAFFARLAR	65 km	31 km	352
Koçarlı	GÖZKAYA	49 km	25 km	221
Koçarlı	GÜDÜŞLÜ	32 km	8 km	672
Koçarlı	HACIHAMZALAR	44 km	20 km	162
Koçarlı	HALİLBEYLİ	27 km	3 km	364

Koçarlı	HAYDARLI	40 km	16 km	710
Koçarlı	KARAĞAÇ	62 km	38 km	151
Koçarlı	KARACAÖREN	48 km	24 km	200
Koçarlı	KARADUT	43 km	19 km	70
Koçarlı	KASAPLAR	38 km	14 km	479
Koçarlı	KIZILCABÖLÜK	60 km	36 km	644
Koçarlı	KIZILKAYA	42 km	18 km	351
Koçarlı	KULLAR	69 km	45 km	229
Koçarlı	KUŞLARBELENİ	39 km	15 km	141
Koçarlı	MERSİNBELENİ	51 km	27 km	663
Koçarlı	ORHANIYE	41 km	17 km	164
Koçarlı	ŞAHİNCİLER	26 km	2 km	297
Koçarlı	SAPALAN	54 km	30 km	114
Koçarlı	SATILAR	36 km	12 km	476
Koçarlı	ŞENKÖY	30 km	6 km	643
Koçarlı	SOBUCA	27 km	3 km	360
Koçarlı	TAŞKÖY	36 km	12 km	35
Koçarlı	TEKELİ	30 km	6 km	310
Koçarlı	TİĞİLLAR	41 km	17 km	505
Koçarlı	TİMİNCİLER	34 km	10 km	159
Koçarlı	YAĞCIDERE	58 km	34 km	180
Koçarlı	YAĞHANLI	39 km	15 km	169
Koçarlı	ZEYTİNKÖY	41 km	17 km	132
Köşk	AHATLAR	39 km	19 km	540
Köşk	AKÇAKÖY	37 km	25 km	2203
Köşk	BAKLAKÖY	22 km	2 km	314
Köşk	BAŞÇAYIR	33 km	13 km	1569

Köşk	BEYKÖY	16 km	4 km	824
Köşk	ÇİFTLİK KÖYÜ	20 km	6 km	1626
Köşk	CUMADERE	24 km	9 km	206
Köşk	CUMAYANI	43 km	23 km	579
Köşk	GÖKGİRİŞ	38 km	18 km	761
Köşk	GÜNDOĞAN	33 km	13 km	106
Köşk	GÜZELKÖY	20 km	8 km	299
Köşk	İLIDAĞ	34 km	14 km	1637
Köşk	KARATEPE	32 km	12 km	411
Köşk	KETENYERİ	37 km	17 km	324
Köşk	KIRAN	37 km	17 km	671
Köşk	KIZILCAKÖY	38 km	18 km	803
Köşk	KIZILCAYER	24 km	4 km	279
Köşk	KOÇAK	25 km	11 km	434
Köşk	MENTEŞELER	36 km	16 km	259
Köşk	MEZEKÖY	27 km	7 km	354
Köşk	OVAKÖY	17 km	3 km	855
Köşk	SARIÇAM	44 km	24 km	622
Köşk	UZUNDERE	30 km	10 km	729
Köşk	YAVUZKÖY	25 km	5 km	766
Kuşadası	CAFERLİ	76 km	15 km	113
Kuşadası	ÇINARKÖY	50 km	14 km	326
Kuşadası	KİRAZLI	52 km	12 km	937
Kuşadası	SOĞUCAK	72 km	11 km	1976
Kuşadası	YAYLAKÖY	60 km	15 km	595
Kuşadası	YENİKÖY	49 km	10 km	725
Kuyucak	AKSAZ	83 km	23 km	432

Kuyucak	AZİZABAT	71 km	9 km	473
Kuyucak	BELENOVA	80 km	26 km	215
Kuyucak	BEŞEYLÜL	55 km	4 km	458
Kuyucak	BUCAKKÖY	80 km	24 km	429
Kuyucak	ÇAMDİBİ	64 km	6 km	450
Kuyucak	ÇOBANISA	72 km	4 km	1049
Kuyucak	DEREKÖY	75 km	20 km	88
Kuyucak	GENCELLİ	80 km	22 km	825
Kuyucak	GENCELLİDERE	80 km	20 km	737
Kuyucak	İĞDECİK	92 km	20 km	81
Kuyucak	KARAPINAR	65 km	6 km	641
Kuyucak	KAYRAN	73 km	18 km	794
Kuyucak	MUSAKOLU	90 km	32 km	279
Kuyucak	ÖREN	80 km	24 km	114
Kuyucak	OVACIK	100 km	29 km	288
Kuyucak	PAMUCAK	50 km	14 km	114
Kuyucak	SARICAOVA	100 km	31 km	334
Kuyucak	TAŞOLUK	102 km	33 km	492
Kuyucak	YAYLALI	79 km	21 km	285
Kuyucak	YEŞİLDERE	94 km	36 km	379
Kuyucak	YÖRE	63 km	12 km	727
Kuyucak	YUKARIYAKACIK	98 km	32 km	451
Efeler	ALANLI	41 km	41 km	561
Efeler	ALATEPE	8 km	8 km	162
Efeler	AMBARCIK	7 km	7 km	496
Efeler	ARMUTLU	27 km	27 km	492
Efeler	AŞAĞIKAYACIK	20 km	20 km	483

Efeler	BADEMLİ	23 km	23 km	76
Efeler	BALIKKÖY	8 km	8 km	156
Efeler	BALTAKÖY	14 km	14 km	1440
Efeler	BÖCEKKÖY	19 km	19 km	578
Efeler	ÇAYYÜZÜ	17 km	17 km	284
Efeler	ÇİFTLİKKÖY	12 km	12 km	195
Efeler	DAĞEYMİRİ	10 km	10 km	443
Efeler	DANIŞMENT	5 km	5 km	165
Efeler	DEREKÖY	32 km	32 km	268
Efeler	DOĞAN	9 km	9 km	377
Efeler	EĞRİKAVAK	27 km	27 km	1384
Efeler	EMİRDOĞAN	15 km	15 km	417
Efeler	GÖDRENLİ	37 km	37 km	420
Efeler	GÖLCÜK	16 km	16 km	112
Efeler	GÖLHİSAR	19 km	19 km	813
Efeler	GÖZPINAR	10 km	10 km	350
Efeler	HOROZKÖY	7 km	7 km	146
Efeler	İLYASDERE	24 km	24 km	312
Efeler	İMAMKÖY	8 km	8 km	1169
Efeler	IŞIKLI	3 km	3 km	2738
Efeler	KADIKÖY	4 km	4 km	1497
Efeler	KALFAKÖY	2 km	2 km	260
Efeler	KARAHAYIT	30 km	30 km	559
Efeler	KARAKÖY	19 km	19 km	305
Efeler	KARDEŞKÖY	8 km	8 km	2254
Efeler	KENKER	15 km	15 km	587
Efeler	KIRIKLAR	36 km	36 km	448

Efeler	KIZILCA	12 km	12 km	606
Efeler	KOCAGÜR	6 km	6 km	1102
Efeler	KONUKLU	5 km	5 km	783
Efeler	KOZALAKLI	28 km	28 km	562
Efeler	KULOĞULLAR	40 km	40 km	441
Efeler	KUYUCULAR	23 km	23 km	542
Efeler	KUYULU	6 km	6 km	1226
Efeler	MESUTLU	25 km	25 km	293
Efeler	MUSLUCA	20 km	20 km	375
Efeler	ORTAKÖY	25 km	25 km	542
Efeler	PINARDERE	11 km	11 km	618
Efeler	ŞAHNALI	23 km	23 km	755
Efeler	SAVRANDERE	16 km	16 km	404
Efeler	SERÇEKÖY	10 km	10 km	385
Efeler	ŞEVKETİYE	7 km	7 km	278
Efeler	SIRALILAR	20 km	20 km	83
Efeler	TEPEKÖY	18 km	18 km	351
Efeler	TERZİLER	21 km	21 km	655
Efeler	YAĞCILAR	31 km	31 km	42
Efeler	YENİKÖY	5 km	5 km	488
Efeler	YENİKÖY	37 km	37 km	1518
Efeler	YILMAZKÖY	6 km	6 km	978
Efeler	YUKARIKAYACIK	27 km	27 km	470
Efeler	ZEYTİNKÖY	7 km	7 km	213
Nazilli	AKSU	72 km	27 km	884
Nazilli	APAKLAR	65 km	20 km	178
Nazilli	AŞAĞIÖRENCİK	58 km	13 km	509

Nazilli	AŞAĞIYAKACIK	83 km	38 km	1404
Nazilli	BAĞCILLI	69 km	24 km	932
Nazilli	BAYINDIR	55 km	10 km	672
Nazilli	BEĞERLİ	70 km	25 km	706
Nazilli	BEKİRLER	65 km	20 km	530
Nazilli	BEREKETLİ	53 km	8 km	551
Nazilli	BOZYURT	47 km	2 km	1681
Nazilli	ÇATAK	63 km	18 km	159
Nazilli	ÇAYLI	71 km	26 km	467
Nazilli	ÇOBANLAR	62 km	17 km	315
Nazilli	DALLICA	41 km	4 km	2477
Nazilli	DEMİRCİLER	61 km	16 km	766
Nazilli	DEREAĞZI	50 km	5 km	255
Nazilli	DEREBAŞI	76 km	31 km	514
Nazilli	DUALAR	59 km	14 km	135
Nazilli	DURASILLI	51 km	6 km	383
Nazilli	ESENKÖY	55 km	10 km	881
Nazilli	ESENTEPE	80 km	35 km	305
Nazilli	EYCELLİ	54 km	9 km	310
Nazilli	GEDİK	58 km	13 km	192
Nazilli	GEDİKALTI	55 km	10 km	259
Nazilli	GÜZELKÖY	51 km	6 km	559
Nazilli	HAMİDİYE	56 km	11 km	206
Nazilli	HAMZALI	55 km	10 km	490
Nazilli	HASKÖY	51 km	6 km	983
Nazilli	HAYDARLI	65 km	20 km	240
Nazilli	HISARCIK	67 km	22 km	602

Nazilli	IŞIKLAR	70 km	25 km	1026
Nazilli	KAHVEDERESİ	81 km	36 km	186
Nazilli	KARAHALLI	70 km	25 km	566
Nazilli	KARDEŞKÖY	56 km	11 km	131
Nazilli	KAVACIK	56 km	11 km	307
Nazilli	KESTEL	58 km	13 km	248
Nazilli	KETENDERE	62 km	17 km	400
Nazilli	KETENOVA	71 km	26 km	223
Nazilli	KIRCAKLI	57 km	12 km	74
Nazilli	KIZILDERE	67 km	22 km	357
Nazilli	KOCAKESİK	56 km	11 km	296
Nazilli	KOZDERE	65 km	20 km	421
Nazilli	KUŞÇULAR	71 km	26 km	128
Nazilli	MESCİTLİ	57 km	13 km	433
Nazilli	OCAKLI	47 km	5 km	959
Nazilli	OVACIK	75 km	30 km	710
Nazilli	RAHMANLAR	68 km	23 km	214
Nazilli	SAİLER	52 km	7 km	306
Nazilli	SAMAİLİ	61 km	16 km	495
Nazilli	SEVİNDİKLİ	52 km	7 km	418
Nazilli	ŞİMŞELLİ	58 km	13 km	206
Nazilli	SİNEKÇİLER	59 km	14 km	888
Nazilli	TOYGAR	58 km	13 km	278
Nazilli	UZUNÇAM	63 km	18 km	476
Nazilli	YALINKUYU	56 km	11 km	250
Nazilli	YAZIRLI	55 km	10 km	594
Nazilli	YELLİCE	68 km	23 km	123

Nazilli	YUKARIÖRENCİK	61 km	16 km	358
Söke	AĞAÇLI	58 km	7 km	491
Söke	AKÇAKAYA	75 km	24 km	302
Söke	AKÇAKONAK	58 km	7 km	1737
Söke	ARGAVLI	41 km	10 km	257
Söke	ARSLANYAYLASI	75 km	24 km	166
Söke	AVCILAR	76 km	25 km	251
Söke	AVŞAR	81 km	30 km	514
Söke	BAYIRDAMI	78 km	27 km	59
Söke	BURUNKÖY	61 km	10 km	839
Söke	ÇALIKÖY	71 km	20 km	199
Söke	ÇALIŞLI	67 km	16 km	788
Söke	ÇAVDAR	96 km	45 km	1031
Söke	DEMİRÇAY	85 km	34 km	259
Söke	DOĞANBEY	81 km	30 km	690
Söke	GÖLBENT	61 km	10 km	225
Söke	GÜNEYAKA	89 km	38 km	81
Söke	GÜZELTEPE	89 km	38 km	154
Söke	KARAATLI	73 km	22 km	63
Söke	KARACAHAYIT	78 km	27 km	704
Söke	KARAKAYA	103 km	52 km	303
Söke	KAYGILI	83 km	32 km	419
Söke	KİSİR	81 km	30 km	337
Söke	KÖPRÜALAN	100 km	49 km	118
Söke	NALBANTLAR	86 km	35 km	263
Söke	ÖZBAŞI	69 km	18 km	370
Söke	PAMUKÇULAR	79 km	28 km	118

Söke	SAYRAKÇI	84 km	33 km	93
Söke	SERÇİN	77 km	25 km	686
Söke	SOFULAR	80 km	30 km	181
Söke	TUZBURGAZI	74 km	23 km	813
Söke	YAMAÇ	57 km	6 km	148
Söke	YENİKÖY	64 km	12 km	600
Söke	YEŞİLKÖY	87 km	36 km	326
Söke	YUVACA	69 km	18 km	377
Sultanhisar	DEMİRHAN	50 km	19 km	724
Sultanhisar	ESKİHİSAR	25 km	5 km	1174
Sultanhisar	GÜVENDİK	35 km	5 km	55
Sultanhisar	İNCEALAN	49 km	19 km	654
Sultanhisar	KABACA	28 km	2 km	313
Sultanhisar	KAVAKLI	28 km	2 km	492
Sultanhisar	KILAVUZLAR	41 km	11 km	155
Sultanhisar	MALGAÇEMİR	38 km	8 km	656
Sultanhisar	MALGAÇMUSTAFA	38 km	8 km	517
Sultanhisar	UZUNLAR	46 km	16 km	563
Sultanhisar	YAĞDERE	38 km	8 km	435
Yenipazar	ALHAN	43 km	3 km	164
Yenipazar	ALİOĞULLAR	57 km	17 km	248
Yenipazar	ÇAVDARKÖY	55 km	15 km	774
Yenipazar	ÇULHAN	44 km	4 km	240
Yenipazar	DEREKÖY	46 km	6 km	473
Yenipazar	DİRECİK	48 km	8 km	439
Yenipazar	DONDURAN	45 km	5 km	1124
Yenipazar	EĞRİDERE	57 km	17 km	368

Yenipazar	HACIKÖSELER	70 km	30 km	417
Yenipazar	HAMZABALI	47 km	7 km	567
Yenipazar	KARAÇAKAL	45 km	5 km	147
Yenipazar	KARACAÖREN	60 km	20 km	695
Yenipazar	KOYUNLAR	55 km	15 km	404
Yenipazar	PAŞAKÖY	63 km	23 km	388

Kaynak: Yerel.Net, Tük, Hgk, Aydın Valiliği, Aydın Büyükşehir Belediyesi verilerinden yararlanılmıştır.

Çalışma sahasının idari coğrafya özelliklerini ayrıntılı bir biçimde açıklayabilmek için idari birimlerin fonksiyonel özelliklerini de dikkate alarak köy idari alanları ve kentsel idari alanlar şeklinde incelenmesi uygun görülmüştür. Aydın ilinde, 1 il merkezi, 16 ilçe merkezi, 488 kırsal mahalle bulunmaktadır.

a. Kırsal Mahalleler

Araştırma sınıını oluşturan Aydın ilinde 488 köy yerleşmesi ve köy idari alanı bulunmaktaydı. Ancak 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı kanunla Aydın ili büyükşehir olunca bu ildeki köyler kırsal mahalleye dönüştürülmüştür. Fakat idari bakımdan mahalle olan bu yerleşmelerin fonksiyonlarında hiçbir değişiklik olmayıp coğrafi bakımdan köy yerleşmesi özelliğini korumaktadır. Türkiye'nin mülki idare bölünüş sistematğine göre ülkemizin en büyük idari birimlerini iller oluşturmaktadır. İller "birden fazla ilçenin bir araya gelmesiyle oluşan, valilikler ile bu makama bağlı diğer kadrolar tarafından yönetilen Türkiye'nin en büyük mülki idare bölgeleridir". İlleri oluşturan ilçeler ise köylerle belediye örgütlü yerleşmelerin (şehirler, kasabalar, kasabalaşmamış belediye örgütlü yerleşmeler) idari alanları ile bu idari alanların içinde veya dışında yer alan hazine arazilerinden oluşmaktadır (Koday&Erhan, 2008: 237).

Köy için belirtilen nüfus sınırı 2004 yılına kadar (18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanunu ile 03.04.1930 tarih ve 1580 sayılı eski Belediye Kanunu) 2000 olarak kabul edilirken, 24 Aralık 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5272 sayılı yeni Belediye kanununun 4. maddesi gereği 5000 ve üzerinde nüfus barındıran yerleşmeler de belediye kurulabilecektir hükmü getirilmiştir (Özçağlar, 2005: 6). Buna göre nüfusu 5000' e kadar olan yerleşmeler köy olarak nitelendirilmektedir. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki; bir yere köy, kasaba, şehir diyebilmek için nüfus kriteri tek başına yeterli bir kriter değildir (Koday&Erhan, 2010: 7) .

Aydın ilinde toplam 488 köy yerleşmesi mevcut olup 2014 yılı itibariyle bu köylerde 246520 kişi ikamet etmektedir. Bir köy idari alanı içerisinde tek bir yerleşmenin mevcut olabileceği gibi birkaç dönemlik ve daimi yerleşmelerde bulunabilmektedir. Yörenin topografik şartları yanında, yörenin bitki örtüsü özellikleri de köy idari ünitelerinin çok yerleşmeli köy karakteri kazanmasında etkili olmuştur

(Koday, 2000: 111). Araştırma sahasının yaklaşık % 64'ünü dağlık alanlar oluşturduğu için yerleşmeler genel itibariyle dağlık alanlarda dağınık, ovalarda ise toplu dokulu bir form göstermektedir. Köy yerleşmeleri genellikle birden çok mahalleden oluşmaktaydı. Bu mahallelerin arasındaki mesafe de bazen birkaç metre bazen de birkaç yüz metreyi bulmaktadır.

Köy idari alanı sadece yerleşmenin bulunduğu alanı değil köy sınırları içerisinde kalan çayırı, merası, ormanı, tarım alanı gibi çeşitli ekonomik faaliyet alanlarını da içermekte olup köy muhtarı ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilen ve bir ilçeye bağlı en küçük idari üniteyi oluşturmaktadır (Koday&Erhan, 2010: 7).

Daha öncede ifade edildiği üzere Aydın ilinde 488 kırsal mahalle yerleşmesi bulunmaktadır. Bu mahallelerin Aydın il merkezine olan uzaklığı 2-125 km arasında değişmektedir. İl merkezine en yakın mahalle yerleşmeleri Kalfaköy (2 km), Işıklı (3 km), Kadıköy (4 km), Danişment (5 km), Ambarcık (7 km), Osmanbükü (7 km), Alatepe (8 km) mahalleleridir. İl merkezine en uzak mahalleler ise Başalan (121 km), Güneyyaka (121 km), Hışmlar (111 km), Konaklı (111 km), Körteke (116 km), Örencik (111 km), Örtülü (116 km), Tütüncüler (114 km), Denizköy (110 km), Aşağıgörle (119 km), Karabağlar (125 km), Tekeliler (115 km), Tepecik (115 km), Yaykın (111 km), Yeniköy (115 km), Yeşilköy (114 km), Yolaltı (112 km) mahalleleridir.

Kırsal mahallelerin ilçe merkezlerine uzaklığı ise 1-49 km arasında değişmektedir. Bu mahallelerden ilçe merkezlerine en uzak olan yerleşmeleri, Köprüalan (49 km), Nalbantlar (35 km), Yeşilköy (36 km), Esentepe (35 km), Yeniköy (37 km), Kuloğullar (40 km), Yeşildere (36 km), Taşoluk (33 km), Kullar (45 km), Kızılcaölük (36 km), Dereköy (36 km), Akmescit (35 km), Körteke (40 km), Örencik (35 km), Kızıltepe (40 km), Güneyyaka (45 km), Başalan (45 km) köyleridir. İlçe merkezine en yakın mahalle yerleşmeleri ise, Kakkalan (2 km), Kamışlar (4 km), Ziyaretli (2 km), Savcılı (3 km), Evciler (1 km), Kahraman (2 km), Karakollar (3 km), Mutaflar (3 km), Dağkaraağaç (2 km), Reisköy (4 km), Turanlar (4 km), Dereağzı (4 km), Gerenkova (1 km), Hacıaliobası (2 km), Karabağ (4 km), Sandıklı (1 km), Güzelköy (4 km), Yazır (4 km), Gölcük (3 km), Koğuk (1 km), Büyükdere (1 km), Halilbeyli (3 km), Şahinciler (2 km), Sobuca (3 km), Baklaköy (2 km), Beyköy (4 km), Kızılçayır (4 km), Ovaköy (3 km), Beşeylül (4 km), Çobanisa (4 km), Işıklı (3 km), Kadıköy (4 km), Kalfaköy (2 km), Dallica (4 km), Kabaca (2 km), Kavaklı (2 km), Alhan (3 km), Çulhan (4 km) mahalleleridir.

Araştırma sahasına bağlı 488 kırsal mahalle yerleşmesinin 2014 yılı adrese dayalı nüfus miktarı 246520 kişi olup, kırsal mahallelerin ortalama nüfus büyüklüğü 505 kişidir. İlde en fazla nüfuslu mahalleleri Alamut (1242 kişi), Altıntaş (1234 kişi), Haydere (1591 kişi), Ortakçı (1418 kişi), Çaltı (1077 kişi), Kahraman (1129 kişi), Karakollar (1706 kişi), Mutaflar (1153 kişi), Akköy (1086 kişi), Balat (1073 kişi), Yahköy (2003 kişi), Bozköy (1108 kişi), Turanlar (1086 kişi), Gerenkova (2000 kişi), Hacıaliobası (1001 kişi), Osmanbükü (1023 kişi), Ataköy (1207 kişi), Tekeler (2055 kişi), Akçaköy (2203 kişi), Başçayır (1569 kişi), Çiftlikköy (1626 kişi), İlhağ (1637 kişi), Soğucak (1976 kişi), Çobanisa (1049 kişi), Eğrikavak (1384 kişi), Işıklı (2738 kişi), Kadıköy (1497 kişi),

Kocagür (1102 kişi), Kuyulu (1226 kişi), Yeniköy (1518 kişi), Aşağıyakacık (1404 kişi), Bozyurt (1681 kişi), Işıklar (1026 kişi), Donduran (1124 kişi) oluşturmaktadır. Aydın ilinde en az nüfusa sahip köyleri ise Osmaniye (88 kişi), Muratdağı (53 kişi), Akdam (81 kişi), Bedirler (95 kişi), Karanfiller (90 kişi), Kızılgüney (74 kişi), Taşoluk (63 kişi), Dereköy (58 kişi), Naipli (82 kişi), Hamitler (14 kişi), Karabağlar (76 kişi), Bademli (76 kişi), Sıralılar (83 kişi), Kırçaklı (74 kişi), Bayırdamı (59 kişi), Güneyyaka (81 kişi), Karaathı (63 kişi), Güvendik (55 kişi) mahalleleridir (Tablo 2). Aydın ili sürekli göç alan illerimizden biridir. 1965 yılında 524918 nüfusa sahipken 2014 yılında % 50'den fazla artış göstererek 1041979 olmuştur (Tablo 2). 6360 sayılı kanunun 3. Fıkrasında belirtildiği üzere büyükşehir belediyesi bulunan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi Aydın ilinde yer alan 488 köy mahalleye dönüştürülmüştür. Fakat fonksiyonları aynen devam etmektedir. Toplam 441.649 kişi olan köy nüfusu ise gerçekte kırsal alanda yaşamakla birlikte il idari alanının tamamı kentsel idari alan ilan edildiği için şehir nüfusu içerisinde değerlendirilmektedir.

b. Kentsel İdari Alan

Kent, günümüz Türkiye'sinde yaygın olarak şehir karşılığı kullanılan ve şehirle eş anlamlıymış gibi algılanan bir sözcük olmakla birlikte genel anlamda kasabaları da kapsamaktadır. Belediye teşkilatına sahip olan ilçe merkezi, il merkezi durumundaki kentsel yerleşmelerle, ilçe ve il merkezliği görevi olmayan belediye örgütlü kentsel yerleşmelerin (beldelerin) içerisinde yer aldıkları idari alanlara "kentsel idari alan" denilmektedir (Özçağlar, 2005: 9-10). Türkiye'nin mülki idare bölünüş sistematigiğine göre ülkemizin en büyük idari bölgelerini iller oluşturmaktadır. İller "birden fazla ilçe alanının bir araya gelmesiyle oluşan, valilikler ile bu makama bağlı diğer kadrolar tarafından yönetilen Türkiye'nin en büyük mülki idare bölgeleridir". İlleri oluşturan ilçeler ise köylerle belediye örgütlü yerleşmelerin (şehirler, kasabalar, kasabalaşamamış belediye örgütlü yerleşmeler), idari alanları ile bu idari alanların içinde veya dışında yer alan hazine arazilerinden oluşmaktadır (Koday&Erhan, 2008: 237).

Kentsel idari alan oluşturulmasındaki amaç, belediye hizmetlerinin götürülmesi ve buralarda imarlı yapılaşmayı sağlamaktır. Çünkü ülkemizde kentsel idari alanlar dışındaki yerleşmelerde yapılaşmaya gerekli özen gösterilmemektedir (Koday 2009: 242). Bu bakımdan belediye sınırları kentsel idari alan sınırlarını oluşturmaktadır (Kocaman&Kaya, 2011: 336). İlçelerin yönetim alanlarında şehir yerleşmesi bulunmuyorsa kasabalardan biri doğrudan ilçe merkezi yapılmaktadır. İlçe merkezi yapılan kasaba o alandaki tek kasaba ise başka alternatif olmadığı için kaymakamlık teşkilatı bu yerleşmeye kurulmaktadır (Özçağlar, 2011: 69).

Araştırma sahasında 2012 yılına kadar kentsel idari alanları; Aydın il merkezi, Bozdoğan ilçe merkezi, Buharkent ilçe merkezi, Çine ilçe merkezi, Didim ilçe merkezi, Germencik ilçe merkezi, İncirliova ilçe merkezi, Karacasu ilçe merkezi, Karpuzlu ilçe merkezi, Koçarlı ilçe merkezi, Köşk ilçe merkezi, Kuşadası ilçe merkezi, Kuyucak ilçe

merkezi, Nazilli ilçe merkezi, Söke ilçe merkezi, Sultanhisar ilçe merkezi, Yenipazar ilçe merkezi oluşturmaktaydı. Bu tarihten sonra Aydın ilinin büyük şehir ilan edilmesiyle il idari alanının tamamı kentsel idari alana dönüştürülmüştür. Böylece Aydın Büyükşehir belediyesi il idari alanının tamamına hizmet götürmekle mükellef olmuştur. Çalışma sahasını oluşturan Aydın ili Büyük Menderes Havzası üzerinde kurulmuştur. Genel olarak ülkemizde bir yerleşme il merkezi veya ilçe merkezi haline getirildiğinde burada kurulan kamu kurum kuruluşlarının da etkisiyle hızlı bir gelişme sürecine girmektedir. (Koday&Erhan, 2010: 9). Aydın ilinin nüfusunda meydana gelen değişimler bunun göstergesidir. Cumhuriyet döneminin ilk nüfus sayımını olan 1927 nüfus sayımında 211750 olan nüfusu 1990 yılında 824816, 2000 yılında 950757'ye 2014 yılında da 1041979'a ulaşmıştır.

Çalışma sahasındaki yerleşmeler batıya doğru, özellikle İzmir karayolunun geçtiği taraflara doğru hızlı bir büyüme ve gelişme içerisinde (Aydın Çevre Durum Raporu, 2011: 149). Elverişli iklim şartları, tarım, turizm gibi fonksiyonlara sahip olan Aydın ili çok miktarda göç almıştır. Özellikle sahip olduğu Kuşadası, Didim gibi turizm mekânları ve verimli tarım toprakları sayesinde hem hızlı bir gelişme göstermiş hem de başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri olmak üzere ülkemizin değişik yerlerinden çok miktarda göç almıştır.

SONUÇ

İdari coğrafya özellikleri bakımından incelemeye çalıştığımız Aydın ili, Ege Bölgesi'nin Ege Bölümü sınırları içerisinde kalmaktadır. İlde 1 il merkezi, 16 büyükşehir ilçe merkezi ve 488 kırsal mahalle yerleşmesi bulunmaktadır. Aydın ilindeki 488 köy yerleşmesindeki 246.520 kır nüfusu kentsel idari alan içerisinde kaldığı için şehir nüfusuymuş gibi gösterilmeye başlanmıştır. Oysa köylerin yasal düzenlemeyle mahalleye dönüşmesiyle ve Aydın Büyükşehir Belediye sınırları içerisinde kalmasıyla köylerde ekonomik ve sosyal hayatta hiçbir şey değişmemiştir. Ancak kır nüfusu yapılan yasal düzenlemeyle bir gecede kentli nüfusa dönüştürülmüştür. Ülkemizde 30 il büyükşehirle dönüştürülmüştür. Dolayısıyla bu illerdeki köylerin tamamı mahalleye dönüştürülmüştür. Bu köylerin yaşam biçimleri ve ekonomik faaliyet sahaslarında bir değişiklik olmadığı için kırsal yerleşme ve yaşam biçimini sürdürmeye devam etmektedirler. Bu nedenle büyükşehir sınırları içerisinde kalan kırsal yerleşmelerin tespit edilerek bunların nüfuslarının kır nüfusu olarak verilmesinin daha doğru olacağı kanaatini taşımaktayız. İdari coğrafya alanında yapılacak olan çalışmalar, idari bölünüşte yapılan değişiklikler olumsuz etkilemektedir. Ülkemizin idari coğrafya özelliklerinin ortaya çıkarılması bu tür çalışmaların yapılmasına bağlıdır. Aynı zamanda idari bölünüşte yapılmış ve yapılacak olan hataların düzeltilmesi açısından da bu tip çalışmaların önemi yadsınamaz. Ülkemizde bundan sonra yapılacak idari taksimatlarda hataların en aza indirilmesi ve bunu gerçekleştirirken de coğrafyacıardan yararlanılması daha faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Ardos, M. (1985). Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi. İstanbul Üniversitesi Yayın No: 3321, Edebiyat Fakültesi Yayın No: 3215, Güryay Matbaacılık, İstanbul.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2011). Aydın Çevre Durum Raporu, Aydın: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.
- Göney, S. (1975). Büyük Menderes Bölgesi. İstanbul Üniversitesi Yayın No: 1895, Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 79, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul.
- Koday, Z. Erhan, K., (2008). "Erzurum İlinin İdari Coğrafya Analizi". Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(41), 231-248.
- Koday, Z. Erhan, K., (2010). "Yusufeli İlçesinin İdari Coğrafya Analizi". Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14(2), 1-II.
- Koday, S. (2000). *Murgul Çayı Havzasının Coğrafyası*. Atatürk Üniversitesi Yay. No:912, Fen Edebiyat Fakültesi Yay. No:98, Araştırma Serisi No:69, Erzurum.
- Kocaman, S, Kaya, F., (2011), "Ağrı İlinin İdari Coğrafya Analizi", Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü 1. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı (28-30 Mayıs) Erzurum, 329-345.
- Özçağlar, A. (2005). "Türkiye'de Mülki İdari Bölümlerinin İdari Coğrafya Analizi", *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 3(1), Ankara: Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Türkiye Kalkınma Bankası (2000). Uygun Yatırım Alanları Araştırması, Ankara Türkiye Kalkınma Bankası Matbaası.
- Yerel.Net. Erişim: 17 Ekim 2015, <http://www.yerelnet.org.tr>.
- Türkiye İstatistik Kurumu. Erişim: 19 Ekim 2015, <http://www.tuik.gov.tr>.
- Aydın Valiliği. Erişim: 21 Ekim 2015, <http://www.aydin.gov.tr>.
- Aydın Büyükşehir Belediyesi. Erişim: 26 Ekim 2015, <http://aydin.bel.tr>.
- Meteoroloji İşleri 2.Bölge Müdürlüğü. Erişim: 25.02.2016, <http://www.izmir.mgm.gov.tr>.
- Harita Genel Komutanlığı, Erişim: 30.03.2016, <http://www.hgk.msb.gov.tr>.